

SUOMEN
HISTORIALLINEN
SEURA

J
ä
s
e
n
i
e
h
t
i

3/ 2001

SUOMEN HISTORIALLINEN SEURA

SEURAN TOIMISTO

Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki

puh: 09 - 228 69 351

faksi: 09 - 228 69 266

Kotisivu: <http://www.histseura.fi>

Toiminnanjohtaja Ossi Kokkonen, varmimmin klo 9–12

Kansallisbiografia: puh. 09-4546 586, fax 09-4546 583

SEURAN HALLITUS 2001

Dos. Aura Korppi-Tommola, esimies (09) 22869222

Dos. Markku Hyrkkänen

Dos. Kimmo Katajala

Dos. Pauli Kettunen

Prof. Aila Lauha

Dos. Pirkko Leino-Kaukiainen

Dos. Heikki Mikkeli

Dos. Katariina Mustakallio

Prof. Matti Peltonen, varaesimies

Prof. Hannu Salmi

HISTORIAALLINEN SEURA TIETEELLISTEN SEURAIN JOUKOSSA

Tieteellisten seurain valtuuskunta

Tieteellisten seurain valtuuskunta perustettiin vuonna 1899 senaatin päätöksellä. Tarkoituksena oli edistää kansallista tieteiden toimintaedellytyksiä. Valtuuskunta on nykyään katto-organisaatio 220 tieteelliselle seuralle. Jäsenseurat ovat kansalaisjärjestöjä, joihin kuuluu noin 250 000 henkilöjäsentä. Historian eri osa-alueiden seuroja on 20 ja sen lisäksi historioitsijat ovat vahvasti mukana sellaisissa monitieteisissä seuroissa kuten Institutum Romanum Finlandiae ja Turussa toimiva Porthan-seura. Suomen Historiallinen Seura on valtuuskunnan perustajajäsen.

Valtuuskunnan tehtävänä on tieteen tiedotus ja tieteellisten seurojen toimintaedellytysten turvaaminen. Se tekee tutkimustuloksia tunnetuksi, antaa lausuntoja tieteellistä tutkimusta ja tieteellisten seurojen toimintaa koskevista kysymyksistä sekä tekee aloitteita ja tukee monin tavoin tieteellisten seurojen toimintaa.

Viimeksi mainitun toteuttamisessa tärkeäksi on koettu kokoustilojen tarjonta. Vuodesta 1997 valtuuskunnan hallinnassa on ollut Tieteiden talo, Helsingin Kruununhaassa, Kirkkokatu 6. Siellä jäsenseurat voivat pitää korvauksetta kokouksiaan, ja Suomen historiallisella seuralla ja 26 muulla seuralla on siellä toimistotila. Kokoustiloja vuokrataan myös ulkopuolisille.

Valtuuskuntaa johtaa hallitus, johon Suomalainen tiedeakatemia ja Suomen Tiedeseura voivat nimetä kaksi edustajaa ja Teknisten Tieteiden Akatemia yhden edustajan. Muut kymmenen hallituksen jäsentä valitaan vuosikokouksessa siten, että eri tieteenalat ja maan eri puolilla toimivat seurat huomioidaan tasapuolisesti. Historiallisella seuralla on lähimenneisyydessä ollut vahva edustus valtuuskunnassa, koska sen hallituksen puheenjohtajana ovat olleet professorit Yrjö Blomstedt 1987-1988 ja Päiviö Tommila 1989-1999. Sen jälkeen valtuuskuntaa on johtanut Helsingin yliopiston vararehtori, teoreettisen filosofian professori Ilkka Niiniluoto.

Valtuuskunnan jäsenseuroille tarjoamia palveluja ovat myös julkaisujen myynti ja varastointi sekä kansainvälisestä kirjallisuuden vaihtotoiminnasta huolehtiminen.

Julkaisutoiminta

Julkaisutoimintaa ohjaa valtuuskunnan Julkaisukeskuksen johtokunta puheenjohtajanaan emeritus professori Paul Fogelberg ja sihteerinään julkaisupäällikkö Eeva-Liisa Aalto. Sitä varten valtuuskunnalla on seuraavat toimintayksiköt:

1) Kirjakauppa Tiedekirja

Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki.

Puhelin (09) 635 177

Telekopio (09) 635 017

Sähköposti tiedekirja@tsv.fi

Auki arkisin 10-16.30. Kesällä 10-15.30.

Jäsenseurat julkaisevat tutkimuskirjallisuutta yli 200 nimekettä vuosittain ja sataa tieteellistä aikakauslehteä. Niitä kaikkia myy kirjakauppa Tiedekirja Helsingin Kruununhaassa. Sen myynnistä suuri osa lähtee postissa tilaajille sekä kotimaahan että ulkomaille. Tiedekirja pitää varastossaan tieteellisten seurojen kaikkia saatavana olevia julkaisuja. Se onkin paras paikka etsiä vanhempia julkaisuja, joita tavallisista kirjakaupoista ei ole enää saatavilla. Suomen historiallisen seuran jäsenet saavat Tiedekirjasta 20-30 prosentin alennuksen seuran ja tiettyjen lähiseurojen julkaisuista.

2) Tieteellisen kirjallisuuden julkaisuvarasto

Rauhankatu 15 B, 00170 Helsinki

Tieteellisen kirjallisuuden julkaisuvarastossa säilytetään jäsenseurojen julkaisuja.

3) Tieteellisen kirjallisuuden vaihtokeskus

Tieteellisen kirjallisuuden vaihtokeskus huolehtii jäsenseurojen julkaisujen kansainvälisestä vaihdosta. Sen vastuulla on 70 yhteisön 150 julkaisusarjan kansainvälinen vaihto ja vaihdossa saatujen teosten sijoittaminen kotimaassa eri korkeakoulujen kirjastoihin.

Valtuuskunta tukee jäsenseuroja myös julkaisujen toteuttamisessa. Se neuvottelee kirjapainosopimuksia sekä tarjoaa pienille ja keskisuurille seuroille myös sivunvalmistuspalveluja ja tukea kirjanpidossa. Seurat saavat tilaa valtuuskunnan Internet-palvelimelta ja apua kotisivujen tekemiseen. Lisäksi jäsenseuroille järjestetään koulutusta, viimeksi kuluvana vuonna arkistohoidosta.

Tieteen tiedotus

Tutkimustulosten tunnetuksi tekemiseksi valtuuskunta julkaisee Tieteessä tapahtuu –lehteä ja järjestää Tieteen päiviä. Niitä hoitaa taitavasti päätoimittaja, tiedotuspäällikkö Jan Rydman.

Tieteessä tapahtuu -lehti on ilmestynyt vuodesta 1983 ja se on kasvanut merkittäväksi tiedelehdiksi. Lehti ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa. Sen artikkeleissa käsitellään tutkimuksen ajankohtaisia kysymyksiä. Siinä on myös tieteellisen kirjallisuuden arvosteluja sekä palsta tiedeuutisille ja tieteellisten seurojen tapahtumille. Maksuton lehti lähetetään jäsenseuroille, tiedotusvälineille, kirjastoille sekä lehdestä kiinnostuneille yksityisille tilaajille. Se on luettavissa myös valtuuskunnan kotisivuilla, www.tsv.fi.

Joka toinen vuosi järjestetään Tieteen päivät, jossa eri alojen tutkijat kertovat tieteestä ja tutkimuksesta ns. suurelle yleisölle. Ohjelmassa on luentoja, keskusteluja, väittelyitä, näyttelyitä, huippututkimuksen esittelyjä, opastettuja tutustumiskäyntejä teemaan liittyviin kohteisiin ja tieteellisen kirjallisuuden julkistamistilaisuuksia. Tieteen päivien tapahtumissa ja luennoilla käy yli 11 000 osallistujaa ja kuulijaa. Esiintyjiä on noin 200. Tieteen päivien esitelmät julkaistaan myös kirjana. Vuoden 2001 päivien teos on *Tiede ja elämä*.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta

Opetusministeriön asettaman tutkimuseettisen neuvottelukunnan pääsihteeri OTK Salla Lötjönen työskentelee Tieteellisten seurain valtuuskunnassa, joka on riippumaton tutkimusta harjoittavista ja rahoittavista yhteisöistä. Neuvottelukunta on asiantuntijaelin, jonka tehtävänä on edistää tutkimusetiikka koskevaa keskustelua, tiedotustoimintaa sekä tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja tutkimusetiikkaan liittyvistä kysymyksistä. Jäsenseuroille järjestetään kuluvan lukuvuoden aikana luentotilaisuus, jossa esitellään hyvää tieteellistä käytäntöä.

Tieteellisten seurain valtuuskunta on tehnyt merkittäviä aloitteita tieteen popularisoinniseksi sekä tieteellisen työn ja jäsenseurojen toiminnan edellytysten luomiseksi. Se on Tiede –lehden taustayhteisö. Sen lisäksi valtuuskunta on Tiedekeskus Heurekan, useiden Suomen ulkomailla toimivien tiede- ja kulttuurisäätiöiden ja Helsingin yliopistomuseon säätiön perustaja ja taustayhteisö.

Suomen tieteen historia

Tieteellisten seurain valtuuskunnassa on toiminut Suomen tieteen historia –projekti, jonka työn tuloksena syntyneen neliosaisen teoksen WSOY kustantaa. Siitä on ilmestynyt kolme ensimmäistä osaa. Neljäs osa, jossa käsitellään yleistä tieteen historiaa 1800-luvun lopulta aina näihin päiviin asti ilmestyy vuonna 2002.

SUOMEN HISTORIALLISEN SEURAN YHTEISKUNTA JA HISTORiantUTKIMUS –LUENTOSARJA

Syksyllä 2001 klo 18-20 Tieteiden talo, (Kirkkokatu 6, Hki)

- Ma 24.9. Onko menneisyys pelkkää diskurssia?**
Professori Matti Peltonen
- Ma 29.10. Yhteiskunnallinen korkeakoulu Sörkän yliopistona**
Professori Viljo Rasila
Tampereen yliopisto ja yhteiskunta
Dosentti Mervi Kaarninen
- Pe 9.11. Naisliikkeen ja naishistorian vuorovaikutus**
Dosentti Aura Korppi-Tommola
- Ma 26.11. Miten arki tuli historian tutkimukseen?**
Dosentti Marjatta Rahikainen
- Ke 12.12. Historiantutkijat julkiseen keskusteluun osallistujina**
Professori Päivi Setälä
Rehtori Keijo Virtanen
Professori Heikki Ylikangas

SUOMEN HISTORIAALLINEN SEURA HELSINGIN KIRJAMESSUILLA

Lauantaina 27.10. 2001 klo 14.30

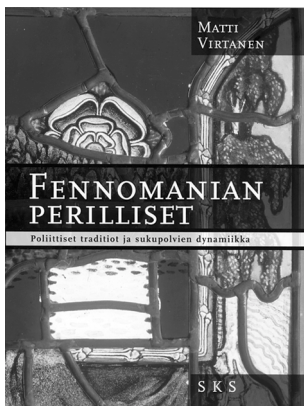
Naiset ja valta - vaiettu historia

Vaikka Tarja Halonen on ensimmäinen demokraattisilla vaaleilla valittu Suomen tasavallan presidentti, naiset ovat käyttäneet todellista ylintä valtaa jo tuhat vuotta. Seminaarissa tarkastellaan suomalaisten kuningattaria, keisarinnoja ja presidenttien puolisoita sekä heidän mahtikeinojaan varhaiskeskiajan Ulfhildin verisyydestä nykyajan imagopeleihin ja uskottavuusongelmiin asti. Suomen historiallisen seuran järjestämässä seminaarissa esiintyvät mm. *Heikki Talvitie, Kari Tarkiainen, Päivi Setälä, Liisi Huhtala, Matti Klinge, Martti Häikiö ja Leena Luhtanen.*

Sunnuntaina 28.10 2001 klo 13.00

Muisto vain jää - Iskelmä ja historia

Muisto vain jää - iskelmä ja historia on katsaus maamme populaarikulttuurin lähimenneisyyteen. Viime vuosina iskelmät ovat tarjonneet elokuvissa ja kaunokirjallisuudessa nostalgiamatkoja menneiden vuosikymmenten Suomeen, ja samaan aikaan iskelmät on havaittu mielenkiintoiseksi tutkimuskohteeksi myös kulttuurintutkimuksessa. Millainen on iskelmien Suomi, miten koko kansalle tuttuja lauluja on hyödynnetty mainonnassa, ovatko iskelmäsanoitukset kirjallisuutta? Tilaisuudessa kuullaan viisi tiivistä, musiikkinäyttein maustettua esitelmää, ja lopussa yleisöllä on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Suomen historiallisen seuran järjestämässä seminaarissa esiintyvät *Matti Peltonen, Vesa Kurkela, Hannu Salmi, Kaarina Kilpiö ja Tarja Rautiainen.*

Matti Virtanen: Fennomanian perilliset. Poliittiset traditiot ja sukupolvien dynamiikka. SKST 831. ISBN 951-746-324-3.

UUSI HISTORIALEHTI INTERNETISSÄ

Ennen&nyt – historian tietosanomat <www.ennenjanyt.net> on uusi Internetissä ilmestyvä tieteellinen aikakauslehti. Sen julkaisijat ovat Historiallinen Yhdistys ry., Turun Historiallinen Yhdistys ry., Suomen Historiallinen Seura ja Agricolan tietosanomat. Lehden päätoimittajana toimii 2001-2002 valtiotieteiden tohtori Jari Sedergren.

Lehti aloitti toimintansa vapaaehtoisvoimin viime kesänä ja on päässyt nyt jo kolmanteen numeroonsa. Seuraavassa lyhyesti muutamia toimituksen periaatteita.

Ennen&nyt käyttää hyväkseen Internetistä jo löytyviä elementtejä. Historia-alan kehitystä Internetissä aktiivisesti parin vuoden ajan seurannut [Agricolan Tietosanomat](http://www.utu.fi/agricola/tietosanomat) <www.utu.fi/agricola/tietosanomat> on läheinen yhteistyökumppani. Lehden kotisivu integroi myös hankkeeseen osallistuvien yhdistysten kotisivuja soveltuvin osin. Esimerkiksi jo vakiintuneet verkkojulkaisun muodot, kuten [Agricolan kirja-arvostelut](http://www.utu.fi/agricola/nyt/arvos.htm) <www.utu.fi/agricola/nyt/arvos.htm> ja [Historiallisen Yhdistyksen kirja-arvostelusarja](http://www.helsinki.fi/hum/hist/yhd/julk/) ja Historiallisen Yhdistyksen papereita -julkaisusarjat <www.helsinki.fi/hum/hist/yhd/julk/> ovat oleellinen osa verkkolehteä.

Ennen&nyt tarjoaa osallistuville yhteisöille yhden väylän uusia ja elävöittäviä omia verkkosivustojaan. Lehden puitteissa verkottumisen mahdollisuutta on mahdollista tarjota myös muille verkossa toimiville historia-alan seuroille ja yhdistyksille. Jo nyt esimerkiksi eri historiallisten yhdistyksien tapahtumien ja seminaarien antia voi verkottaa saataville alueellista laajemmille yleisöille verkkolehden avulla.

Ennen&nyt rohkaisee - itse siihen osallistuen - historia-alan tieteellistä julkaisutoimintaa verkossa, mutta pyrkii samalla aktiivisesti rakentamaan linkin tieteellisen julkaisemisen ja suuren yleisön välille. Lehti toimittaa tieteellisten julkaisujen tueksi esimerkiksi haastatteluja – esimerkkinä ensimmäisen numeron väitöshaastattelut - eikä lehti periaatteessa kaihda edes tieteen popularisointia tai ajan hermolla olevaa uutistoimintaa. Tavoitteena on kattaa historian julkisen käytön monimuotoisuuden eri alueita.

Tutkimukselle lehdestä on monenlaista hyötyä. Lehden puitteissa (erikoisnumeroina, osana lehteä tai sen “teema-” tai “tutkimusliitteinä”) mutta mahdollisesti myös lehteä julkaisevien seurojen ja yhdistysten “vanhoihin” tai perustettaviin sarjoihin verkossa voi koota yhteen pienimuotoisia tutkimuksia. Ensimmäinen **Ennen&nyt** erikoisnumero on jo ilmestynyt, kun Pohjoismaisen

aatehistoriallisen jatko-opiskelijakonferenssin paperit julkaistiin vain vajaat kolme kuukautta konferenssin päättymisestä. Numero on kolmekielinen, pääkielenä kuitenkin englanti.

Teema- ja tutkimusliitteen idea perustuu siihen tosiasiaan, että verkkojulkaisu tarjoaa joustavamman menettelyn kuin mitä painetussa muodossa julkaistut "kirjat" on mahdollista toteuttaa. On selvää, että artikkelin (10-30 liuskaa) ja kirjan (200-500 liuskaa) "väliin" mahtuu monenlaisia julkaisuformaatteja. Esimerkiksi yksittäiset tutkijat, heidän muodostamansa ryhmät ja erilaiset tutkimushankkeet, seminaarinjärjestäjät jne. voivat tarjota lehdelle tai seuroille julkaistavaksi verkossa projektijulkaisujaan (kooltaan vaikkapa 60-150 liuskaa).

Näin **Ennen&nyt** ja sitä julkaisevat yhteisöt pystyvät varsin pienin kustannuksin - kirjoittajien oma panos webbitämisessä tässä keskeinen - edesauttamaan tieteellistä julkaisuautoimintaa ja tarjota tilaa myös niille tutkimuksille, jotka eivät mahdu esimerkiksi laajuutensa tai aihepiiriensä vuoksi mahdu kaupallisen tai muun painetun julkaisuautoiminnan piiriin. Ajatuksena on heitetty ilmaan sekkin, että yliopistojen historialaitosten suosituksesta lehti tai sen julkaisujärjestöt voisivat tarjota verkkojulkaisumahdollisuutta myös artikkeleiksi tiivistetyille pro gradu- ja liseniaattitoille.

Ennen&nyt käyttää hyväkseen verkon ominaisuuksia. Lehti elää ja uusintuu koko ajan. Se ilmestyy periaatteessa neljännesvuosittain, mutta ei paperijulkaisun tavoin kerralla, vaan vähitellen tietynä toiminta-aikana. Sen sijaan että lehdellä olisi tietty dead line, **Ennen&nyt** tulee esiin tietyn ajan kuluessa aktiivisten lukijoidensa seuraamana, ja "täydellistyy" neljännesvuoden periodin päättyessä. Lehden kukin vuodenaikanumero lyödään siis lukkoon periodin päättyessä, jolloin se "valmiina" siirretään lukijoille helposti saatavaan kokonaiseen muotoon. Lehden valmistuttua ja tultua näin virallisesti julkaistuksi, uusi lehti alkaa saman tien syntyä. Tämä tarkoittaa tietysti sitä, että tietyt vakioelementit ovat valmiina uuden periodin alkaessa, mutta osa lehdestä täydentyy julkaisuperiodin aikana. On tietysti pidettävä huolta siitä, että kaikki julkaistu aineisto saa riittävän pitkän julkaisuuden. **Ennen&nyt** tarjoaa lukijoille paitsi viimeisintä valmista numeroa, myös uutta syntymässä olevaa lehteä. Tasapaino tutun muodon ("valmis lehti") ja liikkeen ("syntymässä oleva lehti") välillä on siis yleisenä filosofisena periaatteena.

Osa tästä filosofisesta jännitteestä ratkeaa, kun verkkolehti ymmärretään periaatteiltaan erilaiseksi kuin paperilehti. Toimijat internetissä haluavat muutosta jokaisella käyntikerralla, eivätkä he suinkaan halua nähdä samaa eilen, tänään ja huomenna. **Ennen&nyt** -lehden ilmestyminen vähittäin tukee tätä verkon "jatkuvan elämisen" muotoa.

Ennen&nyt tarjoaa sisältöä ja muutosta verkkoon, kun se reagoi nopeasti ajankohtaisiin tapahtumiin: sähköpostilla toimitukselle tarjottuja tai pyydettyjä kolumneja, mielipiteitä, ja esimerkiksi historia-aiheisten elokuvien, teatteriesitysten ja taidenäyttelyjen kommentointia ja tietenkin seuraamalla aktiivisesti julkista

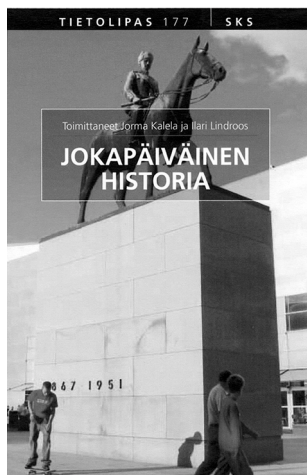
historiankäyttöä ja -keskustelua valtakunnassa ja sen ulkopuolellakin.

Lehti tavoittelee myös suoranaista hyötyä lukijoilleen julkaisemalla ajankohtaisia raportteja tieteellisistä ja muista historia-alan seminaareista, ja esimerkiksi välittämällä kokemuksia ulkomaisista arkistoista ja työskentelystä/opiskelusta ulkomailla. Vaihtoartikkelit muiden julkaisujen ja verkkojulkaisujen kanssa ovat mahdollisia. Niiden hyötynä on lukijakunnan laajentaminen.

Laaja maailmalla työskentelevä tutkijoiden ja opiskelijoiden verkko voi toimia lehden kirjeenvaihtajana samalla kun he lehden kautta voivat saada kosketuspintaa historia-alan tapahtumiin Suomessa.

Tutustu Ennen&nyt – Historian tietosanomat –julkaisuun verkossa klikkaamalla:

www.ennenjanyt.net

*Jorma Kalela & Ilari Lindroos (toim.):
Jokapäiväinen historia. Artikkelikokoelma.
Tietolipas 177. ISBN 951-746-308-1.*

MUHKEA OULUN DIAKONISSAKODIN HISTORIA ILMESTYNYT

Juuri kesän kynnyksellä ilmestyi dosentti Hannu Mustakallion komea Oulun Diakonissakodin historia 1896-1916 *Palvelujen poluilla Pohjois-Suomessa* –nimisenä. Teos on muhkea sekä kooltaan että sisällöltään. Hannu Mustakallio on paneutunut aiheeseensa poikkeuksellisella tarkkuudella. Voidaan puhua syvätutkimuksesta. Jokainen kivi on käännetty. Jokaisen sisaren tausta, opiskelu ja myöhempi sijoittuminen on huolella selvitetty. Mustakallion teos ei ole pelkkä Oulun diakonissakodin kuvaus – sen vaiheissa ja kautta peilautuu koko pohjoisen Suomen kirkon ja uskonnollisten liikkeiden kehityksen kirjo. Se ei ole myöskään pelkkä hallintohistoria, sillä monet yksittäisten ihmisten elämäntarinat ja henkilökuntaa käsittelevät henkilökuvat tuovat täydentävän elävän yksilökokemuksen näkökulman. Laitos ei jää omaksi irralliseksi saarekkeekseen, vaan sijoittuu luontevasti osaksi ympäröivää yhteiskuntaa. Teksti-osaa täydentää laaja hakemisto-osa monine tilas-toineen ja liitteineen, joiden kautta on mahdollista saada yksityiskohtaisempaa, aina yksittäisen henkilön tasolle menevää tietoa. Nämä liitteet palvelevat erityisesti paikallishistoriaa tutkivia ja henkilöhistoriasta kiinnostuneita. Oman erityismaininnan ansaitsee teoksen tyylikäs ulkoasu ja kuvitus, joista vastaavat Heikki Kalliomaa ja Veikko Kallio. Kuvituksen pääosassa esiintyvät itse diakonissat lukuisine aukeaman kokoisine ryhmäkuviineen. Tässä niin kuin tekstissäkin näkyy kirjoittajan kunnioittava ja arvostava suhtautuminen sekä diakoniatyöhön että erityisesti sitä harjoittaviin sisariin.

Ovh 350 mk (myyntitulot käytetään Oulun Diakonissalaitoksen työhön).
Tilaukset ja tiedustelut: Oulun Diakonissalaitos/
Ritva Perkkiö. Albertinkatu 18. B, 90100 Oulu.
Puh. 08-3132152.

H a n n u M u s t a k a l l i o
PALVELUN POLUIILLA
POHJOIS-SUOMESSA
OULUN DIAKONISSAKOTI 1896 – 1916

Hannu Mustakallio: *Palvelun poluilla Pohjois-Suomessa*. Oulun Diakonissakoti 1896-1916. Oulun Diakonissalaitoksen Säätiö 2001. 672 s.

SUOMEN KIRKKOHISTORIALLISEEN SEURAN TOIMINTAA LUKUVUONNA 2001 - 2002

Suomen kirkkohistoriallisen seuran kuukausikokoukset pidetään perinteiseen tapaan kuukauden ensimmäisenä maanantaina **Säätytalossa**. Tilaisuudet alkavat klo **18.15**. Niihin kuuluu noin 45 minuutin pituinen esitelmä ajankohtaisesta aiheesta ja keskustelua, jota jatketaan vielä Café Engelissä tai Stockmannin vintillä kahvikupin ääressä. Kaikki asianharrastajat ovat tervetulleita mukaan. Kuukausikokousta **ei** pidetä poikkeuksellisesti **lokakuussa**. **Tiedustelut:** dos. Hannu Mustakallio, puh. 191 23040

5.11. 2001 filosofian tohtori Ari-Pekka Palola:

Olavi Maununpoika Pariisiin yliopistossa

3.12. 2001 professori Seikko Eskola:

Kirkolliskokous - havaintoja ja muistelmia

19.1. 2002 (lauantai) klo 16.15 seuran vuosikokous Tieteiden talossa, Kirkkokatu 6, sali 104. **Huom. aika ja paikka!** Vuosikokousesitelmä: dosentti **Tuija Laine** (aihe vielä avoin)

4.2. 2002 fil. toht. Teuvo Laitila:

Serbian ortodoksinen kirkko toisen maailmansodan jälkeen

4.3. 2002 dosentti Jyrki Knuutila: *Pyhälle Olaville vihityt kirkot Suomessa*

8.4. 2002 teol. maist. Anja Nurminen:

Suomen Lähetysseuran työn aloittaminen Pakistanissa

KIRKKOHISTORIALLISEEN SEURAN ALEKIRJOJA TIEDEKIRJASTA 31.12. 2001 SAAKKA

Eila Helander *Naiset eivät vaienneet*. Naisevangelistainstituutio Suomen helluntailiikkeessä. SKHS toim. 142. 2. p. Pieksämäki 1988. 268 s.

Tutkimus naisevangelistainstituution kehityksestä Suomen helluntailiikkeessä kattaa koko helluntailiikkeen toiminnan kauden. Tekijä selvittää, mitä yleisen pappeuden periaate on merkinnyt helluntailiikkeelle ja sen piirissä toimiville naisille. Millainen asema heille on muodostunut? Miten he ovat vaikuttaneet liikkeen kehitykseen?

Pentti Laasonen *Luterilaisuus Rooman ja Geneven välissä*. Luterilaisuuden identiteettitaistelu 1577 - noin 1690. SKHS toim. 171. Jyväskylä 1998. Nid. 284 s.

Professori Pentti Laasonen tarkastelee ortodoksian ajan (1577-1690) luterilaisuutta suhteessa sekä roomalaiskatolisuuteen että kalvinilaisuuteen. Tutkimus antaa myös osviittoja määritellä luterilaista kristillisyyden muotoa nykyaikana, joka on tyystin toisenlainen kuin 1600-luku.

SUOMEN KIRKKOHISTORIALLISEN SEURAN UUSIA JULKAISUJA

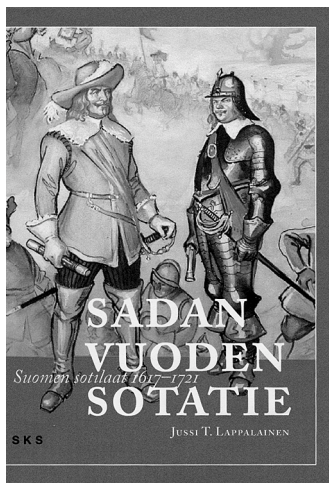
Soili Tiimonen *Valoa kansalle*. Luterilainen kirkko ja kansanopetuksen kehittämispyrkimykset autonomisessa Suomessa 1809 - 1848. SKHS toim. 185. Saarijärvi 2001. Nid. 447 s. Hinta SHS:n jäsenille 100 mk.

Vuodet 1809 - 1848 olivat esivaihe siirryttäessä kirkollisesta kansanopetusjärjestelmästä kunnalliseen kansanopetuslaitokseen. Kansanopetuksen uudistusehdotukset paljastivat läntisen ja itäisen Suomen linjaerot. Lännessä haluttiin tehostaa perinteistä perhekeskeistä opetusta uusilla tukitoimilla, idässä taas pyrittiin perustamaan kiertäviä pitäjänkouluja.

Ilkka Huhta *"Täällä on oikea Suomenkansa"*. Körtiläisyyden julkisuuskuva 1880 - 1918. SKHS toim. 186. Saarijärvi 2001. Nid. noin 350 s. Hinta SHS:n jäsenille 100 mk. Ilmestyy lokakuun lopulla.

Ilkka Huhta selvittää väitöskirjassaan herännäisyyden julkisuuskuvan muotoutumista ja muuttumista poliittisen modernisoitumisen murrosvaiheessa. Omintakeinen tutkimus irtautuu vanhasta herätysliikehistorian perinteestä. Se luo rohkeasti uutta tulkintaa körtiläisyyden roolista itsenäistyvän kansakunnan vaiheissa.

Teol. Ilkka Huhta väittelee edellä mainitulla tutkimuksellaan Helsingin yliopiston pienessä juhlasalissa lauantaina 10.11. 2001 klo 10. Vastaväittäjänä on dos. Henrik Stenius.

Jussi T. Lappalainen: *Sadan vuoden sotatie*. Suomen sotilaat 1617-1721. SKST 823. Nid. Kuv. 224 s. ISBN 951-746-286-7.

HELSINGIN KIRJAMESSUT

25.-28. 10 Helsingin messukeskuksessa

Helsingin ensimmäisillä Kirjamessuilla esiintyy neljän päivän aikana Messukeskuksessa lähes 500 kirjailijaa ja luennoitsijaa. Ohjelma jakautuu 11 eri ohjelmalavalle ja –salille, ja esityksiä on kaiken kaikkiaan 350. Kirjamessuilla on yli 260 näytteilleasettajaa ja näyttely on lähes loppuunmyyty.

Tietokirjailijoita ja eri teemoja on luvassa runsaasti. Torstaina keskustelevat Laura Kolben johdolla viisi Tieto-Finlandia-palkittua kirjailijaa. Muistelmia ja elämäkertoja edustaa Kirjamessuilla mm. Maija Dahlgren julkkisten rakkaustarinoilla, Elina Karjalainen ja Aila Meriluoto uusilla muistelmateoksillaan, Mikko Alatalo viihdetaiteilijan elämäntarinalla ja Seppo Zetterberg Eero Erkon elämäkerralla. Aina ajankohtaisesta Mika Waltarista kertoo Panu Rajala. Messuilla tutustutaan myös Albert Edelfeltin kirjeisiin äidilleen ja uuteen taiteilijaelämäkertaan Akseli Gallen-Kallelasta.

Poliittista historiaa käsittelevät esityksissään mm. Mauno Koivisto Venäjän poliittisesta historiasta kertovalla uutuusteoksellaan, Juhani Suomi Urho Kekkosen salaisten päiväkirjojen ensimmäisellä osalla, Max Jakobson toisella muistelmateoksensa osalla ja Hannu Lehtilä kirjallaan Harri Holkerin poliittisesta urasta. Jorma Palo pohtii esityksessään vallanpitäjien sairauksia ja vallan makeutta.

Suomalaisen *yhteiskunnan nykytilaa* pohditaan Kirjamessuilla monessa esityksessä, ja haetaan mm. vastausta kysymykseen onko tietoyhteiskunta myös ympäristöyhteiskunta? Lauantaina Kirjamessuilla kuullaan minkälaiset ovat 10 eri puolueen kansanedustajan ajatukset 10 käskystä.

Kirjamessuilla kävijät voivat tutustua lisäksi SKS:n kansanrunousarkiston Kalevala-näyttelyyn sekä Tampereen museon ja Vapriikin Ristin ja Olavin kansaa –näyttelyn liturgisiin kirjoihin ja käsikirjoituksiin 1100-1400-luvuilta. Messukävijöiden ihailtavana on myös Kristina Segercrantzin kuvitusakvarellien näyttely Yrjö Kokon Pessi ja Illusia –kirjan uudeksi kuvitukseksi sekä kirjojen kansikuvista koottu 1000 vuotta 100 kirjaa –näyttely. Antikvaaristen Kirjamessujen yhteydessä järjestetään lauantaina 27.10. antikvaaristen kirjojen huutokauppa.

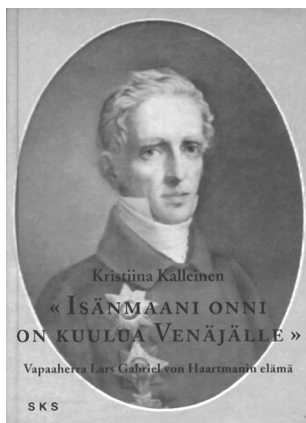
Ohjelma osoitteesta: www.finnexpo.fi/kirja2001

Huomaa myös Suomen historiallisen seuran kaksi tilaisuutta
Helsingin kirjamessuilla:

Lauantaina 27.10. klo 14.30 *Naiset ja valta – vaiettu historia*

Sunnuntaina 28.10. klo 13.00 *Muisto vain jää – Iskelmä ja historia*

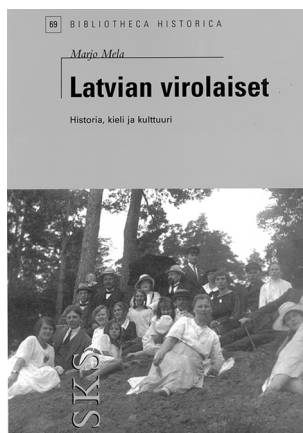
SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN JULKAISEMIA HISTORiateoksia vuodelta 2001

Kristiina Kalleinen:
"Isänmaani onni on kuulua Venäjälle" -
Vapaaherra Lars Gabriel son Haartmanin elämä.
SKST 815. ISBN 951-746-273-5

Mikko Uola:
Jääkärikenraalin vuosisata.
Väinö Valve 1895-1995.
SKST 829. ISBN 951-746-292-1.

Marjo Mela: Latvian virolaiset. Historia, kieli ja kulttuuri. Bibliotheca Historica 69. ISBN 95-1746-301-4.

